

Kiek ins nao bove

Jef Bartelet, VMG

Kleuren op gevelstenen

Gevelstenen zijn van oudsher gekleurd (in vaktaal heet dat gepolychromeerd). Vreemd is dat niet, want de gevelstenen zijn de opvolgers van de geschilderde en veelkleurige uithangborden. Men was dus wel gewend aan kleurrijke en opvallende uithangtekens. Trouwens, de kleuraanduiding die op een heleboel stenen in het onderschrift wordt vermeld, zou weinig zinvol zijn geweest, als die kleur niet op de steen was toegepast. Voor de voorbijganger, die vaak niet kon lezen, was niet alleen de afbeelding maar ook de kleur functioneel, ter onderscheiding van andere gelijksoortige figuren. Bij restauratie ontdekt men dan ook vaak op vrijwel kale stenen of onder later aangebrachte verflagen restanten van oudere kleuren.

Een beetje opmerkelijk is de kleurstelling wel zoals die op Maastrichtse gevelstenen vaak is toegepast. Twee of drie contrasterende kleuren, waarbij ook meestal de kale blauwe (in feite grijze) steen in het kleurenpalet is meegenomen. In tegenstelling tot meer naar het noorden waar zachtere zandsteen werd gebruikt, is het niet direct noodzakelijk de Naamse steen ter bescherming tegen weersinvloeden geheel met verf af te dekken.

In Amsterdam waar de laatste tijd veel stenen zijn en worden opgeknapt, wordt na gedegen kleurenonderzoek over het algemeen een heel kleurenpalet gebruikt, daartoe ook uitgenodigd door een (meer dan in Maastricht) uiterst gedetailleerde voorstelling en worden gevelstenen veel kleurrijker en natuurlijker uitgevoerd, zoals ze oorspronkelijk ook moeten zijn geweest. Alsof het versteende uithangborden zijn. Heel kunstig allemaal. In Maastricht is de uitvoering meestal een stuk eenvoudiger met veel verguldsel. Zoals Servé Minis het treffend samenvatte in de titel van zijn boek: 'Gebeiteld en Verguld'. Gewoon minimalistisch functioneel kleurgebruik of toch maar liever een 'Rembrandt' aan de gevel? Smaken verschillen. Beide uitvoeringen hebben zo hun eigen charme.

(Links: uitbundige gevelstenen uit Amsterdam en rechts een stel 'eenvoudige' van Maastricht).

www.maastrichtsegevelstenen.nl
vmg@maastrichtsegevelstenen.nl

